

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i:	Pwyllgor Gwaith
Dyddiad:	20 Mai, 2019
Pwnc:	Polisi Gosod – ymgynghori ar gynnwys cysylltiad lleol o fewn system bandio
Aelod(au) Portffolio:	Cyng. Alun Mummery
Pennaeth Gwasanaeth:	Ned Michael
Awdur yr Adroddiad: Rhif Ffôn: E-bost:	Elliw Llŷr, Rheolwr Strategol, Polisi a Chomisynu, Gwasnaethau Tai 01248752137
Aelodau Lleol:	Dd/b

A – Argymhelliad/Argymhellion a Rheswm/Rhesymau																
<p>Argymhellir bod y Pwyllgor Gwaith yn cymeradwyo:-</p> <p>A1 yn dilyn cynnal gwaith ymchwil pellach bod cyfnod ymgynghori yn cymryd lle ar gyfer cynnwys cysylltiad lleol o fewn y Polisi Gosod Cyffredin cyfredol</p> <p>A2 bod cyfnod ymgynghori yn gallu cynnig cyfle i wella trefniadau gweinyddu'r gofrestr</p> <p>Cefndir</p> <p>Mae yna 4734 o unedau o dai cymdeithasol ar Ynys Môn. Dyma'r ganran o'r stoc y mae pob landlord yn berchen arni:</p>																
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Landlord</th> <th>Nifer yr Unedau</th> <th>Canran o'r Stoc</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Cyngor Sir Ynys Môn</td> <td>3819</td> <td>81%</td> </tr> <tr> <td>Grŵp Cynefin</td> <td>524</td> <td>11%</td> </tr> <tr> <td>Tai Gogledd Cymru</td> <td>143</td> <td>3%</td> </tr> <tr> <td>Clwyd Alyn</td> <td>248</td> <td>5%</td> </tr> </tbody> </table>	Landlord	Nifer yr Unedau	Canran o'r Stoc	Cyngor Sir Ynys Môn	3819	81%	Grŵp Cynefin	524	11%	Tai Gogledd Cymru	143	3%	Clwyd Alyn	248	5%
Landlord	Nifer yr Unedau	Canran o'r Stoc														
Cyngor Sir Ynys Môn	3819	81%														
Grŵp Cynefin	524	11%														
Tai Gogledd Cymru	143	3%														
Clwyd Alyn	248	5%														
<p>Ar gyfartaledd mae Tîm Opsiynau Datrysiadau yn gosod tua 260 o dai Cyngor y flwyddyn.</p> <p>Yn ystod 2015/16 adolygwyd a diwygiwyd y Polisi Gosod Tai Cyffredin o fod yn system sy'n seiliedig ar bwytiau i fod yn system sy'n seiliedig ar fandiau. Daeth y Polisi newydd i rym ar yn ffurfiol yn mis Gorffennaf 2016.</p> <p>Mae'r drefn yn seiliedig ar system fandio sef:</p>																

- Brys - Cysylltiad lleol ac angen brys am dŷ
- Band 1 - Angen a chysylltiad lleol
- Band 2 - Angen brys ond dim Cysylltiad lleol
- Band 3 - Angen ond dim Cysylltiad lleol.

Cyflwynwyd y Polisi Gosod Tai diwygiedig i gael gwared ar aneffeithlonrwydd yn y broses gosod tai, gan sicrhau bod tai cymdeithasol yn cael eu gosod i'r unigolion hynny sydd â'r angen mwyaf am dai, ac i sicrhau cysondeb o ran sut mae pob Landlord Cymdeithasol Cofrestredig yn gweithredu pan fo eiddo ar gael i'w osod.

Mae nifer o newidiadau wedi eu cyflwyno yn dilyn gweithrediad y Polisi Gosod Cyffredin, er mwyn cefnogi effeithlonrwydd, mae'r newidiadau fel a ganlyn:

- a) Rhaid i ymgeiswyr ddarparu 'prawf' yn y cyfweiliad asesiad am lety.
- b) Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig yn gosod tai eu hunain.
- c) Ymgeisydd ddim yn gallu dewis strydoedd mwyach.
- d) Dim ond un ymgeisydd y byddwn yn ei dderbyn ar y Ffurflen Gais am lety.
- e) Defnydd o Orchard.
- f) Defnyddio bandio er mwyn lleihau'r rhestr aros.
- g) Ymgeiswyr ddim yn gallu cofrestru os nad oes ganddynt anghenion tai.

Mae Gwasanaethau Tai yn awyddus i gyfrannu tuag at gymunedau cynaliadwy drwy sicrhau bod cysylltiadau teuluoedd a chymunedol yn cael eu cynnal. Ein bwriad yw adolygu y Polisi Cofrestr Tai Cyffredin er mwyn gweld os yw ein Polisi cyfredol yn cyfrannu at gymunedau cynaliadwy.

Byddwn yn cynnal adolygiad yn ogystal ag ymgynghori ar newid arfaethedig cyn i'r Polisi terfynol gael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Gwaith yn mis Hydref, 2019.

Er mwyn gallu bod yn gymwys i gael eu cynnwys ar Gofrestr Tai Cyffredin mae angen i berson fod mewn angen tai, mae hyn yn cael ei ddiffinio o fewn Deddf Tai 1996 ac mae cyswllt o ran cysylltiad lleol yn rhan o Ddeddf Tai, 2014.

Ar hyn o bryd mae gofyn bod gan unrhyw ymgeisydd gysylltiad o isafswm o 5 mlynedd o gysylltiad gyda'r Ynys. Os nad oes gan berson gysylltiad gyda'r Ynys ond mae ganddynt angen am dy byddent o fewn band is.

Nid oes rhaid i ymgeiswyr gael cysylltiad gyda plwyf / pentref neu dref benodol gallent cael eu hystyried am unrhyw ardal mae gennym stoc cymdeithasol.

Yn ystod 2018 cynhalwyd adolygiad o weithred y Polisi gan Tim Strategol, Polisi a Chomisynu Gwasanaethau Tai ac byddai cyfnod ymgynghori hwn yn cynnig cyfle i adolygu rhai elfennau'r Polisi er mwyn sicrhau ei fod yn addas i bwrpas wrth symud ymlaen. Bydd gwaith ymchwil ac ymgynghori yn allweddol ar gyfer cyflwyno unrhyw newidiadau i'r Polisi Gosod Cyfredol.

Ymgynghori â phartneriaid lleol a rhanddeiliaid allweddol

Cynllun Cyfathrebu

Nod yr ymgynghoriad yw cynnal gwaith ymchwil pellach ar ddefnio cysylltiad lleol ynghyd ag derbyn adborth ar sut gellir cyflawni hyn.

Cynulleidfa Darged:

- a) Drwy gynnal ymgynghoriad gyda'r cyhoedd a rhanddeiliaid allweddol canlynol:
  - Landlordiaid Cymdeithasol; Tai Gogledd Cymru, Pennaf a Grŵp Cynefin
  - Darparwyr Cefnogi Pobl; y Wallich, Digartref Ynys Môn, CAIS acyb
  - Rhai sydd yn darparu gwasanaeth cynghori
  - Llywodraeth Cymru
- b) Cwsmeriaid sy'n debygol o gael eu heffeithio
- c) Aelodau Etholedig
- d) Cynghorau Tref a chymuned
- e) Swyddogion y Cyngor, yn cynnwys Uwch Reolwyr

Ymgysylltu:

	Disgrifiad	Dull	Dyddiad
1.	Adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith	Cytuno ar y wybodaeth a ddarperir yn yr adroddiad hwn a'r cynllun cyfathrebu.	Ebrill
2.	Cynnal gwaith ymchwil pellach ar Bolisiau Gosod Cyffredin eraill yn Nghymru	Cynnal gwaith ymchwil pen desg a chyfarfodydd gyda Cymdeithasau Tai a sefydlu grŵp tasg a gorffen mewnol	Ebrill
3.	Ymgynghoriad cyhoeddus drafft terfynol	Ar gael ar-lein.	Mai-Mehefin
4.	Asesu ymatebion a cynnal asesiad effaith		Gorffennaf
5.	Drafft terfynol i'w gymeradwyo gan y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol yn dilyn yr ymgynghoriad.		Medi

6.	Cymeradwyaeth gan Bwyllgor Gwaith		Hydref

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Mae'r broses ymgynghori yn rhoi cyfle i ystyried newidiadau i weithrediad y Polisi Gosod Cyffredin. Heb newid y polisi ni fyddai yn bosib newid unrhyw drefniadau ar sut mae tai cymdeithasol yn cael eu gosod.

C – Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Newidiadau i'r Polisi Gosod Cyffredin yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith.

CH – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

ydi

D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

ydi

DD – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Uwch Dim Arweinyddiaeth (UDA) (mandadol)	Dim sylwadau
2	Cyllid / Adran 151 (mandadol)	Dim sylwadau
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (mandadol)	Dim sylwadau
4	Adnoddau Dynol (AD)	Dim sylwadau
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth Cyfathrebu (TGCh)	
7	Caffael	
8	Sgriwtini	
9	Aelodau Lleol	
10	Unrhyw gyrff allanol / arall/eraill	

E – Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)	
1	Economaidd
2	Gwrthdodi
3	Trosedd ac Anhrefn
4	Amgylcheddol
5	Cydraddoldebau
6	Cytundebau Canlyniad
7	Arall

F - Atodiadau:

FF - Papurau Cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):